

ЕСМ Проект за енергетска ефикасност

Држава: СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Број на проект: 57322

Деловен сектор: Општинска и еколошка инфраструктура

Вид на објава: ДРЖАВЕН СЕКТОР

Еколошка категорија: Б

Планиран датум на одобрување: 2 декември 2026 година

Статус: се испитува, пред финална ревизија

Објава на резимето на проектот на англиски јазик: 28
септември 2026 година

Опис на проектот:

Обезбедување на заем со државна гаранција до 36 милиони евра на Електрани на Северна Македонија АД Скопје (ЕСМ или Заемопримач) за финансирање на модернизацијата и реконструкцијата на мрежата за централно греење во Скопје и реновирањето на зградата на дирекцијата на ЕСМ за цели на енергетска ефикасност (Проект). Се очекува Проектот да биде кофинансиран со инвестициски грант од 2,9 милиони евра од Регионалната програма за енергетска ефикасност на ЕУ за Западен Балкан (EU Regional Energy Efficiency Programme for the Western Balkans - REEP).

Цели на проектот:

Проектот ќе ја поддржи декарбонизацијата на системот за централно греење во Скопје, ќе ги подобри оперативните перформанси и безбедноста на снабдувањето со енергија на ЕСМ, и ќе обезбеди заштеда на енергија и вода. Проектот е во согласност со приоритетите утврдени во Акциониот

план за зелен град на Скопје - АПЗГ (Skopje Green City Action Plan - GCAP) и ќе биде последователна инвестиција на АПЗГ во Скопје.

Влијание на транзицијата

ЕТИ резултат : 70

Примарен квалитет: Зелен - Проектот ќе помогне ЕСМ да ги намали загубите на енергија, да ја подобри оперативната ефикасност, да ги намали емисиите на стакленички гасови и ќе придонесе за поодржлива урбана инфраструктура. Се очекува Проектот да придонесе за декарбонизација на секторот за централно греење во Северна Македонија.

Секундарен квалитет: Добро управуван - Проектот ќе ја поддржи подготовката на Главен план за централно греење за Скопје, обезбедувајќи стратешка рамка за идниот развој и трансформација на системот за централно греење.

Информации за клиентот

ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Финансиско резиме на ЕБОР

ЕУР 36.000.000,00

Вкупно трошоци на проектот

ЕУР 38.900.000,00

Додадена вредност

Додадената вредност на ЕБОР произлегува од: i) обезбедување долгорочно финансирање кое не е достапно од комерцијални извори под разумни услови; и ii) ангажманот на ЕБОР да помогне на ЕСМ во поставувањето стандарди преку развој на Главен план за централно греење за Скопје.

Еколошко и социјално резиме

Категоризиран Б (2024 ESP) бидејќи влијанијата на Проектот се локализирани, специфични за локацијата, лесно идентификувани и може да се адресираат преку таргетиран мерки за ублажување.

Еколошката и социјалната длабинска анализа (ЕСДА) за Проектот беше спроведена од надворешен консултант и вклучуваше сеопфатен преглед на корпоративните политики, управувачките системи, работните и

безбедносните документи, еколошката документација, техничките и инженерските студии, проценките на изводливоста, податоците за мрежите за централно греење и структурните и противпожарните информации специфични за зградите. Дополнително, ЕСДА вклучуваше дискусии и интервјуа со персоналот на ЕСМ, како и работни посетина локацијата.

ЕСДА потврди дека компонентите на Проектот не се предмет на формална национална проценка на влијанието врз животната средина (ВЖС).

Проектот веројатно ќе резултира со значајни еколошки и социјални (ЕиС) придобивки, вклучувајќи намалено загадување на воздухот, подобрена енергетска ефикасност и пониски емисии на стакленички гасови.

Клучните прашања идентификувани во ЕСДА се однесуваат на ограничениот капацитет за управување со ЕиС во подружниците за централно греење на ЕСМ, слаб надзор на изведувачите, отсуството на посветени ресурси за вклучување на засегнатите страни и потребата да се прошират постоечките системи за управување на ЕСМ на неодамна интегрирани подружници кои ќе бидат задолжени за имплементација на проектот. Се очекува влијанијата во фазата на изградба да вклучуваат бучава, прашина, нарушувања во сообраќајот, привремени ограничувања на пристапот на пешаци и бизниси, создавање отпад, опасности за здравјето и безбедноста на заедницата поврзани со длабоки ископувања и работа на височина, како и ризици за здравје и безбедност при работа за работниците и изведувачите.

Реновирањето на зградата на дирекцијата на ЕСМ исто така носи потенцијални ризици од загадување, вклучувајќи можни материјали со азбест, стари опасни градежни материјали и подземен резервоар за гориво, додека градежните грејачи носат ризик од наидување на загадена почва или опасни материјали за време на ископувањето. Социјалните влијанија главно се поврзани со привремени економски нарушувања за локалните бизниси, неформалните добавувачи и резидентите, како и потребата за ефективна ангажираност на засегнатите страни и управување со жалби. Не се очекува Проектот да бара трајно откупување земјиште, физичко иселување или преселување, бидејќи работите се главно ограничени на постоечките градежни основи и комунални коридори. Ризиците од биодиверзитетот се сметаат за ниски поради локацијата во постоечките урбани и силно модифицирани средини. Ризиците за културното наследство

исто така се сметаат за ниски бидејќи активностите се ограничени на постоечките развиени области и комунални коридори.

За да се исполнат ЕСР на ЕБОР, развиен е еколошки и социјален акциски план (ЕСАП) кој ќе биде договорен со ЕСМ пред дискусијата во Одборот на директори на ЕБОР. Меѓу другите активности, тој бара ЕСМ да го зајакне својот капацитет за управување со ЕиС, да го прошири системот за управување со ЕиС за да ги опфати своите подружници за централно греење, да назначи посветен персонал за ЕиС и ангажирање на засегнати страни, и да спроведе мониторинг и известување специфични за Проектот ЕСАП-от исто така бара од изведувачите да подготват и спроведуваат планови за еколошко и социјално управување со градежништво специфични за локацијата, кои опфаќаат управување со отпад, превенција од загадување, здравје и безбедност на работа и заедницата, управување со сообраќајот и вклучување на засегнатите страни. Дополнителни активности вклучуваат истражувања за азбест и опасни материјали, проценка и санација на подземениот резервоар за гориво, сеизмички и противпожарни проценки за седиштето, процедури за управување со трудот и механизми за жалби на работниците, изработка и примена на процедури за управување со синџирот на снабдување, како и мерки за минимизирање на привремените влијанија од проектот врз резидентите, бизнисите и неформалните добавувачи. ЕСАП-от дополнително бара претходно да се достави известување на засегнатите страни за работите и процедурите за управување со откритијата на културното наследство за време на изградбата преку процедура за случајни наоди.

ЕСМ редовно ќе известува до ЕБОР за перформансите на ЕиС и усогласеноста со ЕСБ за време на имплементацијата на Проектот. Единицата за имплементација на проектот ќе обезбеди техничка помош, надзор на работите и поддршка за мониторинг за да се обезбеди заштита на здравјето на луѓето и животната средина. Ќе се развие план за вклучување на засегнатите страни (ПЗС) за обезбедување соодветно обезбедување информации за локалните заедници и ќе вклучува механизам за жалби.

Техничка соработка и финансирање преку грантови

Пред-идејашување:

ТС1: Техничка и економска длабинска анализа за рехабилитација/модернизација на мрежата на централно греење

ТС2: Техничка и економска длабинска анализа за реновирање на зградата на дирекцијата на ЕСМ

ТС3: Еколошката и социјалната длабинска анализа

По потпишувањето

ТС4: Подготовка и развој на Главен план за централно греење

Контакт информации за компанијата

Александар Стефановски

alaleksandar.stefanovski@elem.com.mk

+389 23 149206

www.esm.com.mk

11 Октомври број 9, 1000 Скопје, Северна Македонија

Последен датум на ажурирање на резимето на проектот

18 септември 2026 година

Разбирање на транзицијата

Натамошни информации во врска со пристапот на ЕБОР кон влијанието врз транзицијата, може да се пронајдат [тука](#).

Деловни можности

За бизнис можности или набавки, контактирајте ја компанијата клиент.

Бизнис можности со ЕБОР (кои не се поврзани со набавка) контакт детали:

Телефон: +44 20 7338 7168

Електронска адреса: projectenquiries@ebrd.com

За проекти на Банката со државниот сектор, посетете ја веб страната [Набавки на ЕБОР](#).

Телефон: +44 20 7338 6794

Електронска адреса: procurement@ebrd.com

Општи прашања

За сите специфични прашања околу проектите, контактирајте преку онлајн [Образецот за прашања за ЕБОР](#).

Еколошки и социјални политики (ЕСП)

[ЕСП](#) и нејзините Еколошки и социјални барања (ЕСБ) ги воспоставуваат практиките преку кои ЕБОР ги имплементира обврските за промовирање на „еколошки стабилен и одржлив развој“. ЕСП и ЕСБ вклучуваат специфични одредби за клиентите, кои треба да се усогласени со применливите барања од локалните закони за јавно информирање и консултациите, и воспоставување на механизми за искажување загриженост и жалби, особено, за еколошкото и социјалното работење на клиентот и самиот проект. Пропорционално со природата и рамката на проектниот еколошки и социјален ризик и влијание, ЕБОР бара неговите клиенти да објават информации, согласно релевантните практики, кои се поврзани со ризиците и влијанијата во проектите, или да превземат разумни консултации со учесниците во проектот, да ги разгледаат и да одговорат на поставените прашањата.

Повеќе информации за практиките на ЕБОР поврзани со оваа проблематика се наведени во ЕСП.

Интегритет и усогласеност

Канцеларијата на Главниот службеник за усогласеност (КГСУ) на ЕБОР, промовира добро владеење и обезбедува услови за имплементирање на највисоките стандарди на интегритет за сите активности на Банката, согласно најдобрите меѓународни практики. Проверката на интегритетот се врши на сите клиенти на Банката, со цел да се обезбедат услови проектите да не претставуваат неприфатлив ризик за интегритетот или репутацијата на Банката. ЕБОР верува дека идентификувањето и разрешувањето на проблемите во фазите на одобрување на проектот, се најефикасни средства за обезбедување на интегритетот на трансакциите на Банката. КГСУ игра клучна улога во овие заштитни напори, и помага во мониторинг на ризиците поврзани со интегритетот на проектите во пост-инвестициската фаза.

КФСУ е одговорна и за испитување на обвинувањата за измама, корупција и лошо владение во проекти кои се финансирани од ЕБОР. Било кој во или вон Банката, кој се сомнева дека има измама или корупција, треба да достави писмен приговор до канцеларијата на Главниот службеник за усогласеност, на електронската адреса compliance@ebrd.com. Сите пријавени работи, ќе бидат обработени од страна на КФСУ. Сите пријави, ќе бидат разгледани. Приговорите може да бидат поднесени на било кој јазик кој се користи во Банката или јазик во земјите каде Банката има свои канцеларии. Доставените информации мора да бидат за општа добра намера.

Пристап до политиките за информации (ППИ)

Пристапот до политиките за информации, кој стапи на сила на 1 јануари 2025 година, пропишува како ЕБОР ги објавува информациите и се консултира со учесниците во проектот, за да промовира подобро спознавање и разбирање на стратегиите, политиките и проектите. Ве молиме проверете на овој линк - [Пристап до политики за информирање](#), за да дознаете кои информации се достапни на веб страната на ЕБОР.

Посебни барања за информации, може да се достават преку [Формуларот за прашања за ЕБОР](#).

Независен механизам на приговори за проектот (НМПП)

Доколку справувањето со забелешките на клиентите или Банката, околу еколошките, социјалните и јавните објави на информации не се успешни (на пример, преку механизмите на жалба на ниво на клиент - проект или преку директна интеракција со менаџментот на Банката), поединците и организациите може да бараат нивните забелешки да се разгледаат преку релевантниот независен механизам на приговор за проекти (НМПП) на ЕБОР, креирани за оваа намена.

НМПП независно ги разгледува аспектите на проектот кои се верува дека предизвикале (или има веројатност дека ќе предизвикаат) штета. Целта на механизмот е да поддржи дијалог помеѓу учесниците во проектот во разрешување на аспектите од еколошки, социјални и јавни објави на информации; да определи дали Банката ги испочитувала еколошките и социјалните политики или одредбите кои се поврзани со проектот, и специфичните одредби на проектот за [Пристап од политиките за информации](#), а онаму каде што е релевантно, да се справи со било кои постоечки неусогласености со овие политики, истовремено спречувајќи идни неусогласувања со Банката.

Посетете ја веб страната [Независен механизам за проектната отчетност](#) (НМПО) за да дознаете повеќе за активностите и мандатот, како и да се информирате за [поднесување на барање](#) за ревизија. Можете и директно да го контактирате НМПО на електронската адреса ipam@ebrd.com за да добиете упатства и повеќе информации за НМПО и за начинот на поднесување барање.

Ова е превод на оригиналниот Резиме на проектот објавен од Европската банка за реконструкција и развој на англиски јазик, под бројот на идентификување на проектот и на датумот прикажан погоре. Ако некој текст од оригиналната верзија на англиски јазик не е во согласност со текстот на овој превод, оригиналниот документ за Резиме на проектот на англиски јазик ќе биде важечки.